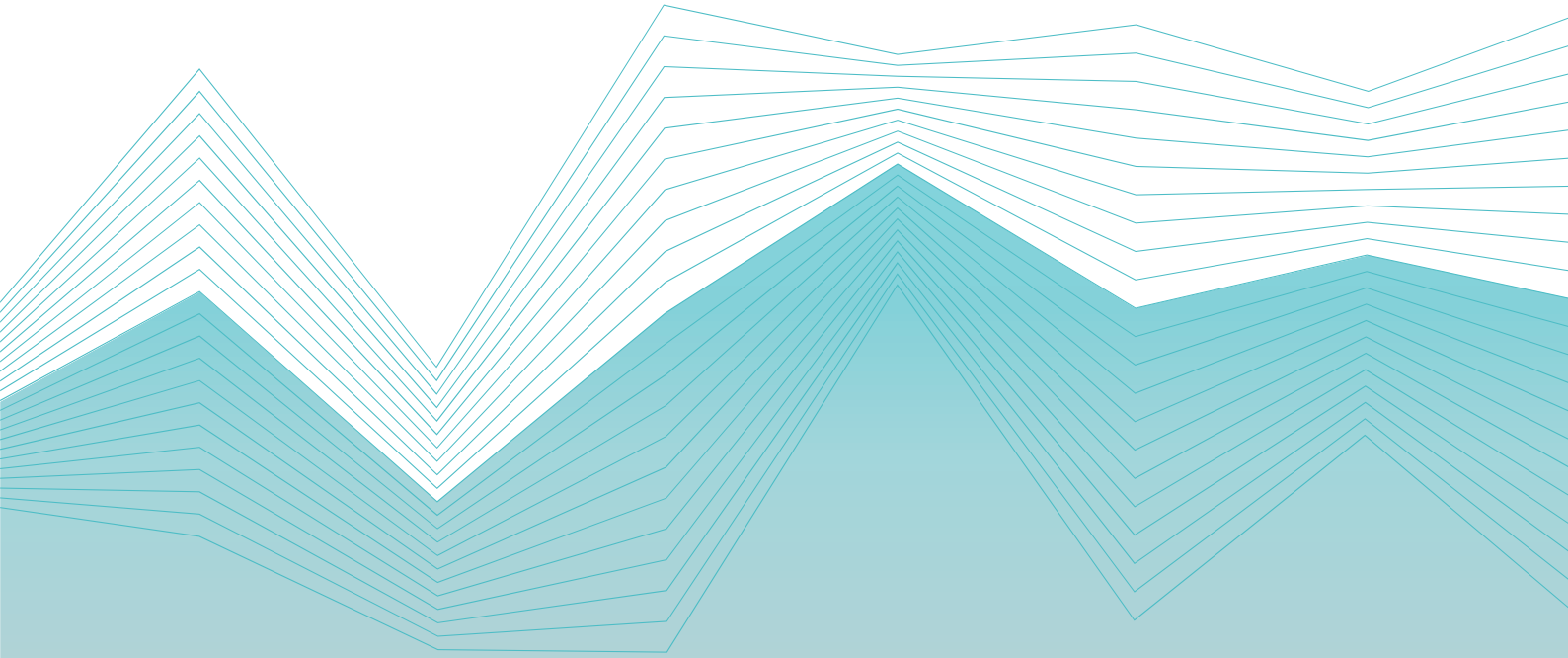
Participatiemonitor

Kerncijfers 2025

Noëlle Terpstra
Kimberley Adriaensen
Claire Aussems
Ellen Zonneveld

NIVEL
Kennis voor betere zorg

Het Nivel levert kennis om de gezondheidszorg in Nederland beter te maken. Dat doen we met hoogwaardig, betrouwbaar en onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar thema's met een groot maatschappelijk belang. 'Kennis voor betere zorg' is onze missie. Met onze kennis dragen we bij aan het continu verbeteren en vernieuwen van de gezondheidszorg. We vinden het belangrijk dat mensen in staat zijn om deel te nemen aan de samenleving. Ons onderzoek draait uiteindelijk om de vraag hoe we de zorg voor de patiënt kunnen verbeteren. Alle onderzoeken publiceert het Nivel openbaar, dat is statutair vastgelegd.

November 2026

030 272 97 00
nivel@nivel.nl
www.nivel.nl

© 2026 Nivel, Postbus 1568, 3500 BN UTRECHT

Gegevens uit deze uitgave mogen worden overgenomen onder vermelding van Nivel en de naam van de publicatie. Ook het gebruik van cijfers en/of tekst als toelichting of ondersteuning in artikelen, boeken en scripties is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoud

Samenvatting **4**

1 Toelichting op de kerncijfers **6**
1.1 Leeswijzer 6
1.2 Indicatoren en meetjaren 6
1.3 Analyses en toelichting op de cijfers 8

2 Participatie van doelgroepen in 2025 **12**

3 Participatie van mensen met een lichamelijke beperking **14**
3.1 Totale participatie en verschillen tussen subgroepen 14
3.2 Vergelijkingen tussen meetjaren 18

4 Participatie van mensen met een verstandelijke beperking **19**
4.1 Totale participatie en verschillen tussen subgroepen 19
4.2 Vergelijkingen tussen meetjaren 22

5 Participatie van de algemene bevolking **23**
5.1 Totale participatie en verschillen tussen subgroepen 23
5.2 Vergelijkingen tussen meetjaren 26

Bijlage A Participatie door de verschillende doelgroepen op subindicatoren **27**

Samenvatting

Nederland ratificeerde in 2016 het VN-Verdrag Handicap, dat erop gericht is dat mensen met een beperking volwaardig kunnen deelnemen aan de maatschappij. Met de Participatiemonitor monitort het Nivel de participatie van mensen met een lichamelijke beperking en mensen met een lichte of matige verstandelijke beperking in de samenleving. Aan de hand van diverse indicatoren worden hiertoe verschillende participatiedomeinen onderzocht, zoals het hebben van betaald werk, deelname aan sport en het hebben van sociale contacten. Deze bevindingen worden afgezet tegen cijfers van de algemene bevolking om deze in de Nederlandse context te plaatsen.

In dit rapport worden de onderzoeksresultaten beschreven van de participatie in 2025 en verschillen tussen 2022, 2023, 2024 en 2025. Het gaat om gegevens die ieder najaar verzameld zijn binnen drie Nivel-panels: het Nivel Panel Samen Sterk, het Nivel Panel Samen Leven en het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg. Verschillen tussen de doelgroepen zijn niet statistisch getoetst.

Participatie van mensen met een beperking vaak lager dan in de algemene bevolking

De participatie van mensen met een beperking lijkt over het algemeen lager dan in de algemene bevolking. Vooral mensen met een verstandelijke beperking lijken op een groot deel van de domeinen minder te participeren dan mensen uit de algemene bevolking. De verschillen zijn met name groot voor het hebben van betaald werk en het volgen van een training, cursus of opleiding. Wel heeft het merendeel van de mensen met een verstandelijke beperking dagbesteding (dit is enkel bij deze doelgroep onderzocht).

Politieke participatie is het laagst binnen alle doelgroepen

Over het algemeen geldt dat in 2025 een groot deel van de mensen met een beperking en mensen uit de algemene bevolking regelmatig buitenshuis of in de natuur komt. Ook wordt door de meerderheid van de mensen met een lichamelijke beperking en mensen in de algemene bevolking tenminste wekelijks gebruikgemaakt van (digitale) retailvoorzieningen. Participatie in het gebruik van (digitale) retailvoorzieningen ligt lager voor mensen met een verstandelijke beperking. Van alle gemeten indicatoren is de participatie het laagst voor het deelnemen aan politieke activiteiten en één na laagste voor het volgen van een training, cursus of opleiding in de afgelopen 12 maanden. Dit geldt voor alle doelgroepen.

Minder participatie bij hogere mate van beperking

Binnen de drie doelgroepen verschilde in 2025 de participatie tussen subgroepen op diverse participatiedomeinen. Voor mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking speelt de ernst van de beperking de grootste rol. Op meerdere domeinen participeren mensen met een ernstigere beperking minder dan mensen met een lichtere beperking. Een uitzondering daarbij is dagbesteding waarop juist mensen met een matige verstandelijke beperking meer participeren dan mensen met een lichte verstandelijke beperking. In de algemene bevolking zijn er vooral verschillen in participatie tussen mensen uit verschillende leeftijdsgroepen en met verschillende opleidingsniveaus. Op een uitzondering na, geldt daarbij dat mensen met een hoger opleidingsniveau op meerdere domeinen meer participeren dan mensen met een lager opleidingsniveau. Dergelijke verschillen naar opleidingsniveau zijn ook aanwezig bij mensen met een lichamelijke beperking.
Participatieverschillen tussen leeftijdsgroepen leveren onder de algemene bevolking en mensen met een lichamelijke beperking een minder eenduidig beeld op: bij sommige domeinen ligt de participatie

hoger onder jongere leeftijdsgroepen, terwijl voor andere domeinen juist oudere leeftijdsgroepen meer participeren. Onder mensen met een verstandelijke beperking is de participatie door jongeren op enkele domeinen hoger dan door ouderen. Verschillen naar geslacht bij mensen met een beperking en mensen uit de algemene bevolking zijn slechts voor één of enkele domeinen aanwezig. Ditzelfde geldt voor verschillen naar huishoudsamenstelling voor mensen met een lichamelijke beperking en mensen uit de algemene bevolking.

Participatie is weinig veranderd in 2025

De participatie is op de meeste domeinen in 2025 gelijk gebleven ten opzichte van 2022, 2023 en 2024. Een van de weinige veranderingen in 2025 is dat meer mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking ten minste wekelijks sport en beweegt ten opzichte van een of meerdere voorgaande jaren. In de algemene bevolking was dit in 2025 niet anders dan in eerdere jaren.

Het doel dat mensen met een beperking volwaardig mee kunnen doen aan de samenleving is door het uitblijven van meer veranderingen nog niet bereikt. Daarom is en blijft het belangrijk om onderzoek te doen naar de participatie van mensen met een beperking om inzicht te krijgen waar de knelpunten liggen. Dit kan helpen om beleid te sturen en vorm te geven, waardoor de doelen van het VN-verdrag Handicap kunnen worden gerealiseerd.

1 Toelichting op de kerncijfers

Nederland heeft in 2016 het VN-Verdrag Handicap geratificeerd. Het VN-Verdrag Handicap is een internationaal mensenrechtenverdrag dat de rechten van mensen met een beperking bevordert en beschermt. In dit verdrag staat dat mensen met een beperking volwaardig moeten kunnen deelnemen aan de samenleving. Het Nivel draagt hier met de Participatiemonitor aan bij middels onderzoek naar de participatie van mensen met een beperking op verschillende domeinen, die aan de hand van verschillende indicatoren gemeten worden. Om ontwikkelingen in deelname aan de samenleving door mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking in context te plaatsen, wordt ook de participatie van de algemene Nederlandse bevolking gemonitord. Zo kan in kaart worden gebracht waar mogelijke knelpunten zitten voor mensen met een beperking in het volwaardig meedoen aan de samenleving in Nederland. Het Nivel publiceert hierover diverse onderzoeken in bijvoorbeeld factsheets en infographics die verdieping bieden op verschillende participatiedomeinen. Inzichten uit dit kerncijfersrapport kunnen onder andere door beleidsmakers gebruikt worden om regelgeving, beleid en acties richting te geven.

Dit rapport beschrijft de maatschappelijke participatie van mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking en de algemene bevolking in Nederland in 2025 en gaat in op ontwikkelingen sinds 2022. Gegevens zijn ieder jaar in het najaar verzameld middels vragenlijsten die zijn uitgezet in drie panels van het Nivel. Gegevens over mensen met een lichamelijke beperking zijn verzameld onder panelleden van het Nivel Panel Samen Sterk (hierna: Panel Samen Sterk). Voor mensen met een lichte of matige verstandelijke beperking zijn de gegevens verkregen via hun familieleden en andere naasten die lid zijn van het Nivel Panel Samen Leven (hierna: Panel Samen Leven). Gegevens over de algemene bevolking zijn verzameld onder panelleden van het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg (hierna: Consumentenpanel).

1.1 Leeswijzer

In dit hoofdstuk (hoofdstuk 1) staat een toelichting op de indicatoren, analyses en gerapporteerde cijfers. De algemene stand van zaken van de participatie van mensen met een lichamelijke beperking, verstandelijke beperking en de algemene bevolking staat beschreven in hoofdstuk 2. In hoofdstukken 3 tot en met 5 wordt dieper ingegaan op de participatie per doelgroep. In deze hoofdstukken wordt de participatie op verschillende domeinen vergeleken met eerdere meetjaren en is de participatie in 2025 uitgesplitst voor subgroepen binnen elke doelgroep, zoals mannen en vrouwen. De participatiedomeinen zijn gemeten aan de hand van diverse indicatoren. In Bijlage A staan de beschrijvingen en uitkomsten van subindicatoren waaruit (hoofd)indicatoren bestaan.

1.2 Indicatoren en meetjaren

Een overzicht van de hoofdindicatoren waarover gerapporteerd wordt in dit rapport staat in Tabel 1. Een deel van deze indicatoren is samengesteld uit metingen van twee of meer onderdelen (Bijlage A).

Hoewel de participatiemonitor al langer bestaat, kijkt dit rapport niet verder terug dan 2022. De indicatoren zijn in dat jaar vervangen, aangevuld of anders geformuleerd om aan te sluiten bij de actualiteit. Een uitgebreide toelichting over de vernieuwing van de indicatoren staat in het rapport

Participatiemonitor kerncijfers 2022[1]. De vernieuwing van de indicatoren maakt dat er in 2022 een nieuwe reeks metingen is gestart om de stand van zaken per jaar te kunnen bekijken en te kunnen vergelijken over tijd. De participatiecijfers van 2025 worden in dit rapport daarom vergeleken met de cijfers uit 2022[1], 2023[2] en 2024[3].

Tabel 1 Toelichting op indicatoren van participatie

Indicator	Inhoudelijke toelichting
Huishoudelijke taken	Doet minimaal drie van de volgende taken zelf of samen: opruimen of schoonmaken, koken of maaltijden bereiden, administratie of financiën, klusjes of (kleine) reparaties, of tuinieren of planten verzorgen.
(Digitale) retailvoorzieningen	Gebruikt minimaal één van de volgende voorzieningen (tenminste) wekelijks: supermarkt of de markt, andere winkels, online supermarkt of bezorgservice, andere online winkels, bank of pinautomaat (geld opnemen), of internetbankieren via website of app.
Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	Komt (tenminste) dagelijks buitenshuis en/of gaat (tenminste) wekelijks naar een park of natuur (bos, strand).
Gebruik van vervoer	Maakt (tenminste) wekelijks gebruik van minimaal één vorm van openbaar vervoer (zoals bus, trein, metro of tram), speciaal vervoer (zoals de Wmo-deeltaxi, Regiotaxi of Valys), of individueel vervoer (taxi, auto of motor, scooter of brommer, (elektrische) fiets, of scootmobiel). *Voor mensen met een verstandelijke beperking is aanvullend gevraagd naar speciaal vervoer van de instelling of wooncentrum.*
Betaald werk (<65 jaar)	Werkt minimaal een uur per week als werknemer, zelfstandig ondernemer of freelancer. *Voor mensen met een verstandelijke beperking is gevraagd óf iemand betaald werk heeft, bij een reguliere werkgever (eventueel met ondersteuning of aanpassingen) of bij een apart bedrijf (bijvoorbeeld van de sociale werkvoorziening/werkplaats). Er is niet gevraagd naar het aantal uur dat iemand werk heeft.*
Vrijwilligerswerk	Doet minimaal één uur per week vrijwilligerswerk voor een instelling of vereniging. *Voor mensen met een verstandelijke beperking is gevraagd of iemand onbetaald werk of vrijwilligerswerk doet of een leerwerkplek of stage heeft.*
Dagbesteding	Gaat naar dagbesteding, bijvoorbeeld op een dagactiviteitencentrum. *Dit is alleen uitgevraagd voor mensen met een verstandelijke beperking.*
Training, cursus of opleiding	Heeft in de afgelopen 12 maanden een opleiding, training of cursus voor werk of loopbaan gevolgd of een cursus of opleiding gevolgd voor persoonlijke of algemene ontwikkeling (bijvoorbeeld een kook- of taalcursus of muziekles). *Voor mensen met een verstandelijke beperking is gevraagd naar basisonderwijs of vervolgonderwijs, een werkgerelateerde cursus of training, een cursus voor plezier (bijvoorbeeld muziekles) en een cursus om de zelfstandigheid te bevorderen.*
Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	(Tenminste) maandelijks bezoek/deelname aan minimaal twee van onderstaande uitgaansgelegenheden, een of meerdere van onderstaande groepsactiviteiten en/of een openbare voorziening.

[1] Zonneveld, E., Bottenheft, E., Scherpenzeel, A., Aussems, C., Boeije, H. Participatiemonitor kerncijfers 2022. Utrecht: Nivel, 2023. 32 p.

[2] Schackmann, L., Zonneveld, E., Aussems, C., Water, L. van de. Participatiemonitor kerncijfers 2023. Utrecht: Nivel, 2025. 22 p.

[3] Zonneveld, E., Terpstra, N., Baron, R., Aussems, C. Participatiemonitor: kerncijfers 2024. Utrecht: Nivel, 2026. 26 p.

Indicator	Inhoudelijke toelichting
	• Uitgaansgelegenheden: restaurant, café of discotheek, attractie (zoals de dierentuin of een pretpark), een culturele voorstelling (zoals een toneel- of dansvoorstelling of een concert), bioscoop, museum of tentoonstelling, of een sportwedstrijd (als toeschouwer). • Groepsactiviteiten: georganiseerde activiteiten van een vereniging (zoals zang-, muziek-, of toneelvereniging), religieuze bijeenkomst (bijvoorbeeld kerk- of moskeebezoek), een club of groepsbijeenkomst. • Openbare voorzieningen: bibliotheek of buurthuis.
Sporten en bewegen	Sport (tenminste) wekelijks in georganiseerd verband of een vereniging en/of niet in georganiseerd verband.
Fysiek sociaal contact	Heeft (tenminste) wekelijks fysieke ontmoetingen met minimaal twee van de volgende contacten: uitwonende partner, uitwonende (klein)kinderen, (schoon)familie, vrienden of goede kennissen, buren of buurtgenoten, collega's of werkrelaties (buiten werktijd), andere kennissen (bijvoorbeeld een praatje in de supermarkt), of vertrouwde dienstverleners (bijvoorbeeld een praatje met de buurthulp of de kapper). *Voor mensen met een verstandelijke beperking is aanvullend gevraagd naar het contact met een bezoekvriend(in) of vrijwilliger.*
Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	Heeft (tenminste) wekelijks contact met familie, vrienden, goede kennissen of buurtgenoten door te (video)bellen, per e-mail, WhatsApp, sms, brief of via het internet (bijvoorbeeld via sociale media, een internetforum of online gamen).
Politieke participatie	Heeft in de afgelopen 12 maanden minimaal één van onderstaande acties uitgevoerd om beleid te verbeteren of iets op de politieke agenda te krijgen: deelnemen aan een debat of inspraakavond, contact opnemen met een politicus of politieke partij, actief lidmaatschap van een politieke organisatie (zoals politieke partij of belangenbehartiger), organiseren of tekenen van (online) petities, een brief naar een krant of tijdschrift sturen, of deelname aan stakingen of demonstraties.

1.3 Analyses en toelichting op de cijfers

1.3.1 Onderzoekspopulatie

De respons op de vragenlijsten verschilt per panel. De responspercentages waren ten minste: 71% bij Panel Samen Sterk, 70% bij Panel Samen Leven, 47% bij het Consumentenpanel. Op basis van de vragen uit de vragenlijst is vervolgens gekeken of de panelleden onderdeel waren van de betreffende doelgroep, bijvoorbeeld dat men een lichamelijke beperking heeft als men de vragenlijst van Panel Samen Sterk heeft ingevuld.

Antwoorden van 1.314 panelleden uit het Panel Samen Sterk zijn gebruikt voor de analyses over mensen met een lichamelijke beperking over 2025. Voor mensen met een verstandelijke beperking zijn de analyses over 2025 uitgevoerd over reacties van 184 panelleden uit het Panel Samen Leven. Deze panelleden hebben als naaste gerapporteerd over de situatie van hun familielid of goede bekende met een lichte of matige verstandelijke beperking. Vanuit het Consumentenpanel zijn antwoorden van 1.131 panelleden uit de algemene bevolking gebruikt voor de analyses over 2025.

1.3.2 Achtergrondkenmerken en weging

Tabel 2 geeft voor ieder meetjaar de achtergrondkenmerken weer van de panelleden die de vragenlijsten invulden. Om op basis van de drie Nivel-panels uitspraken te doen over de totale populatie van mensen met een lichamelijke beperking, mensen met een lichte of matige verstandelijke beperking en de algemene bevolking in Nederland, is een weging toegepast op basis van een standaardpopulatie voor iedere doelgroep (zie Tabel 2). Wij gebruiken hiervoor standaardpopulaties die in 2020 geüpdatet zijn. Deze weging is belangrijk voor het generaliseren van de bevindingen en stelt ons in staat om veranderingen over de jaren te berekenen. Een uitgebreidere verantwoording en toelichting op de standaardpopulaties en weging staat in de hoofdstuk 1.3 van de Participatiemonitor 2024[4]. Meer informatie over de methode en werkwijze van het Consumentenpanel staat in het basisrapport met informatie over het panel[5]. Voor het Panel Samen Sterk is dit te vinden in een internationaal design paper[6] en op de webpagina van het panel[7]. Voor het Panel Samen Leven is deze informatie beschreven op de webpagina van het panel[8]. Alle cijfers in dit rapport zijn gewogen, tenzij anders vermeld. Wanneer er te weinig variatie in antwoorden was binnen een of meerdere wegingsfactoren en/of het aantal respondenten binnen een vraag te laag was, kon er geen betrouwbaar gewogen populatiepercentage berekend worden. In deze gevallen zijn de ongewogen steekproefpercentages vermeld.

Het is relevant om te benoemen dat leden van het Consumentenpanel ook een beperking kunnen hebben, leden van het Panel Samen Leven ook een lichamelijke beperking kunnen hebben en leden van het Panel Samen Sterk ook een verstandelijke beperking kunnen hebben.

*Tabel 2 Aantal respondenten en percentages van de karakteristieken van de drie Nivel-Panels (Panel Samen Sterk, Panel Samen Leven en Consumentenpanel), inclusief wegingspercentages**

	Panel Samen Sterk					Panel Samen Leven					Consumentenpanel				
	2022	2023	2024	2025	Weging	2022	2023	2024	2025	Weging	2022	2023	2024	2025	Weging
Aantal respondenten	1173	1251	1098	1314		209	195	188	184		1058	1035	1132	1131	
Geslacht															
Man	42	41	40	43	40	55	54	54	52	55	49	48	50	48	50
Vrouw	58	59	60	57	60	45	46	46	48	45	51	52	50	52	50
Leeftijd															
18-39**	3	3	3	4	10	36	31	34	33	40	14	19	22	19	35
40-64	29	33	28	26	40	47	50	46	50	45	50	45	44	48	40
65-74***	34	32	32	34	17	14	14	14	11	15	10	9	7	10	14,5
≥75***	35	32	36	37	33	2	5	6	6		26	27	27	23	10,5
Ernst van de beperking															
Licht	45	45	47	47	50	45	45	44	44	60					

[4] Zonneveld, E., Terpstra, N., Baron, R., Aussems, C. Participatiemonitor: kerncijfers 2024. Utrecht: Nivel, 2026. 26 p.

[5] Brabers, A.E.M., Jong, J.D. de Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg : basisrapport met informatie over het panel 2022. Utrecht: Nivel, 2022. 21 p.

[6] Menting J, Keij SM, Scherpenzeel A, van Schelven F, Scheffer MMJ, Zonneveld E, Boeije H, van Dijk L. Nivel Panel Stronger Together: a longitudinal probability-based cohort capturing experiences and needs of people with chronic illnesses and disabilities concerning quality of life, healthcare and participation - a cohort profile. BMJ Open. 2026 Mar 30;16(3):e107717.

[7] https://www.nivel.nl/nl/panels-en-registraties/nivel-panel-samen-sterk

[8] https://www.nivel.nl/nl/panels-en-registraties/nivel-panel-samen-leven/over-het-panel

	Panel Samen Sterk					Panel Samen Leven					Consumentenpanel				
	2022	2023	2024	2025	Weging	2022	2023	2024	2025	Weging	2022	2023	2024	2025	Weging
Matig	43	43	42	41	35	55	55	56	56	40					
Ernstig****	12	12	11	12	15										
Aard van de beperking															
Alleen motorisch	52	53	53	52	80										
Motorisch en zintuigelijk	48	47	47	48	20										
Opleidingsniveau															
Laag	26	25	25	22	50						11	13	11	9	23
Middelbaar	47	46	42	43	30						43	45	41	41	42
Hoog	27	29	32	35	20						46	42	48	50	35
Huishouden															
Eenpersoons	29	27	27	25	35						29	29	29	26	34
Meerpersoons	71	73	73	75	65						71	71	71	74	66
Regio															
Noord	8	7	6	9	9						12	13	11	12	
Oost	19	20	26	22	24						22	21	21	21	
West	44	46	43	38	47						43	42	46	44	
Zuid	30	27	25	32	20						23	24	22	23	
Mate van stedelijkheid															
Zeer sterk	16	14	17	16	23						19	20	20	20	
Sterk	32	31	33	39	23						32	30	30	30	
Matig	25	24	23	15	20						14	16	16	17	
Weinig	23	25	23	25	20						27	25	25	24	
Niet	4	6	4	6	14						9	8	9	9	

*Missende waardes zijn niet meegenomen in de berekening van de percentages.
**Voor 2024 zat er in het Panel Samen Sterk en Panel Samen Leven één persoon van onder de 18 jaar.
***Bij het Panel Samen Leven zijn de leeftijdsgroepen 65-74 jaar en 75+ jaar samengevoegd voor de weging, omdat het aantal mensen met een verstandelijke beperking in hoogste leeftijdsgroep klein is.
****Het Panel Samen Leven includeert geen mensen met een ernstige verstandelijke beperking[9].

[9] Zonneveld, E., Bottenheft, E., Knapen, J., Aussems, C., Boeije, H. Methodebijlage Participatiemonitor 2010-2020. Utrecht: Nivel, 2023.

1.3.3 Aandeel participatie en betrouwbaarheidsintervallen

De percentages in de tabellen (vanaf Tabel 3) in dit rapport bevatten schattingen voor de drie populaties in Nederland. Behalve de percentages staan ook de 95%-betrouwbaarheidsintervallen (BI) vermeld. Een betrouwbaarheidsinterval geeft aan tussen welke waarden het werkelijke percentage naar verwachting (met 95% zekerheid) ligt en geeft informatie over de nauwkeurigheid van de schatting: hoe kleiner het betrouwbaarheidsinterval, hoe nauwkeuriger de schatting. De percentages en betrouwbaarheidsintervallen zijn weergegeven voor de totale populaties en voor subgroepen binnen deze populaties. Indien een percentage niet betrouwbaar kon worden geschat op populatieniveau, zijn steekproefpercentages gerapporteerd en het aantal respondenten waarop deze zijn gebaseerd.

1.3.4 Statistische toetsing

Verschillen tussen de subgroepen binnen elke populatie zijn net als in eerdere jaren statistisch getoetst ten opzichte van een referentiegroep. Vanwege de beschikbaarheid van data zijn er minder subgroepen onderscheiden bij mensen met een verstandelijke beperking dan bij de andere twee populaties. Om te zien of er sprake is van daadwerkelijke verschillen in participatie tussen 2022, 2023, 2024 en 2025 binnen de populaties, zijn statistische contrasttoetsen uitgevoerd. Vanwege het grote aantal toetsingen dat is gedaan, vermelden we verschillen alleen als ze statistisch significant zijn bij een p-waarde van $p < .01$.

Hoewel dit rapport zicht geeft op de participatie van mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking en de algemene bevolking in Nederland, is het mogelijk dat verschillen tussen deze groepen deels tot stand komen door de samenstellingen van achtergrondkenmerken in deze populaties. Verschillen *tussen* de drie doelgroepen zijn niet statistisch getoetst.

2 Participatie van doelgroepen in 2025

Kernbevindingen

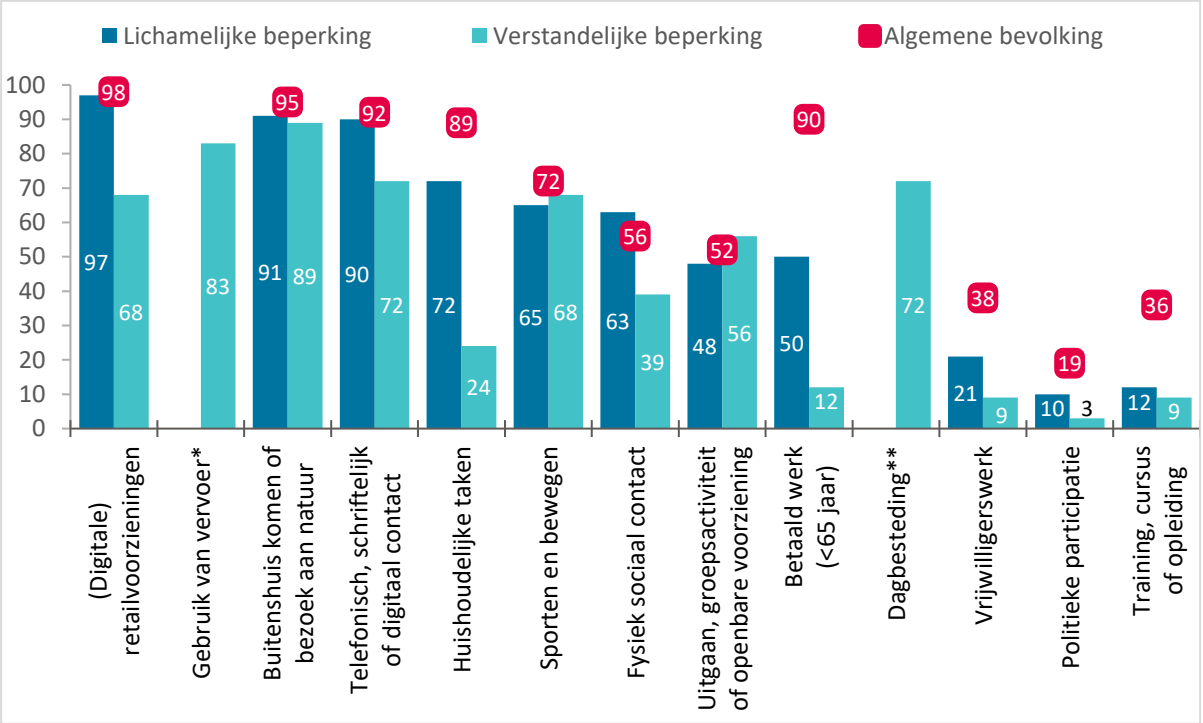
- De participatie van mensen met een beperking lijkt over het algemeen lager dan die van de algemene bevolking. Vooral bij mensen met een verstandelijke beperking valt dit op voor veel indicatoren. Verschillen tussen de doelgroepen zijn niet statistisch getoetst.
- Het grootste participatieverschil tussen de drie groepen is op het gebied van betaald werk (<65 jaar). Het aandeel mensen met lichamelijke beperking en mensen met een verstandelijke beperking dat betaald werk heeft ligt aanzienlijk lager vergeleken met het aandeel van de algemene bevolking dat betaald werk heeft.
- Voor alle drie de groepen geldt dat de politieke participatie het laagst is van alle onderzochte indicatoren.

Figuur 1 geeft inzicht in de participatie van mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking en de algemene bevolking op basis van de participatie-indicatoren in 2025. Een aantal van deze indicatoren is samengesteld uit meerdere onderdelen. Hiervan zijn de percentages weergegeven in Bijlage A. Verschillen tussen de doelgroepen zijn niet statistisch getoetst.

Kijkend naar de percentages, lijkt de participatie van mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking over het algemeen lager dan die van de algemene bevolking. Vooral voor mensen met een verstandelijke beperking is het aandeel dat participeert ten opzichte van de algemene bevolking op veel indicatoren lager. Een uitzondering is de indicator ‘uitgaan, groepsactiviteiten en openbare voorzieningen’, waarbij het aandeel mensen met een verstandelijke beperking dat hierop participeert iets hoger is (56%) dan het aandeel mensen uit de algemene bevolking (52%). Onder mensen met een lichamelijke beperking is het aandeel dat participeert op de indicator fysiek sociaal contact hoger (63%) dan in de algemene bevolking (56%).

Het grootste participatieverschil tussen de drie groepen is op het gebied van betaald werk (<65 jaar). Waar 90% van de algemene bevolking *wel* betaald werk heeft (voor minimaal 1 uur per week), heeft 88% van de mensen met een verstandelijke beperking juist *geen* betaald werk. Voor mensen met een lichamelijke beperking ligt dit percentage op 50%. Daarentegen gaat de meerderheid (72%) van de mensen met een verstandelijke beperking wel naar dagbesteding. Een indicator waarop de participatie in alle drie de doelgroepen relatief hoog is, is de indicator ‘buitenshuis komen of bezoek aan natuur’. Tot slot hebben alle drie de groepen gemeen dat de politieke participatie het laagst is van alle onderzochte indicatoren.

Figuur 1 Participatie van mensen met een lichamelijke beperking, verstandelijke beperking en de algemene bevolking in 2025 (gewogen percentages)[a]

[a] De cijfers zijn berekend op basis van standaardpopulaties van de betreffende groepen in Nederland. Verschillen tussen de groepen zijn niet statistisch getoetst.

*Voor deze indicator was het voor de mensen uit de algemene bevolking en mensen met een lichamelijke beperking niet mogelijk om populatiecijfers betrouwbaar te berekenen.

** Dagbesteding is alleen gemeten voor mensen met een verstandelijke beperking.

3 Participatie van mensen met een lichamelijke beperking

Kernbevindingen

- Van alle gemeten indicatoren was de participatie van mensen met een lichamelijke beperking in 2025 het hoogst bij het gebruik van (digitale) retailvoorzieningen. De participatie was het laagst bij deelname aan politieke activiteiten.
- Fysiek sociaal contact is in 2025 de enige indicator waarbij er tussen subgroepen van mensen met een lichamelijke beperking geen participatieverschillen gevonden zijn.
- Er zijn in 2025 vooral participatieverschillen gevonden naar ernst van de beperking, waarbij mensen met een lichte lichamelijke beperking op het merendeel van de indicatoren meer participeren dan mensen met een matige of ernstige lichamelijke beperking. Ook speelde opleidingsniveau een rol bij de helft van de indicatoren, waarbij de participatie lager lag voor mensen met een lager opleidingsniveau dan voor mensen met een hoger opleidingsniveau. Slechts op enkele indicatoren zijn verschillen in participatie aanwezig tussen mannen en vrouwen, tussen mensen uit verschillende leeftijdsgroepen en mensen uit een eenpersoons- of meerpersoonshuishouden.
- De participatie is in 2025 bij twee indicatoren veranderd ten opzichte van voorgaande jaren. Net als in 2023 en 2024 deden in 2025 meer mensen (tenminste) wekelijks aan sport en bewegen ten opzichte van 2022. De politieke participatie was daarentegen net als in 2024 lager in 2025 dan in 2023.

3.1 Totale participatie en verschillen tussen subgroepen

Om inzicht te krijgen in de participatie van mensen met een lichamelijke beperking, zijn 12 hoofdindicatoren onderzocht. Hierbij is gekeken naar de totale populatie en naar subgroepen op basis van geslacht, leeftijd, ernst van de beperking, opleidingsniveau en huishoudsamenstelling. Tabel 3 geeft voor 2025 weer welk deel van de totale populatie mensen met een lichamelijke beperking en subgroepen binnen deze doelgroep participeert op elk van de 12 indicatoren. De *-tekens in de tabel geven per indicator aan welke subgroepen significant verschillen ten opzichte van een referentiegroep. Voor het gebruik van vervoer konden geen populatiecijfers berekend worden en zijn steekproefpercentages weergegeven. Voor deze indicator zijn daardoor geen verschillen tussen subgroepen getoetst.

Hoogste participatie op gebruik van (digitale) retailvoorzieningen
De participatie is het hoogst (97%) bij het gebruik van (digitale) retailvoorzieningen, gevolgd door buitenshuis komen of een bezoek aan natuur; en het hebben van telefonisch, schriftelijk of digitaal contact. De participatie op het gebied van vervoer is ook hoog (steekproefpercentages van 92%, *n*=1.273), maar kan op populatieniveau niet vergeleken worden met de andere indicatoren. De participatie is het laagst bij het volgen van een training, cursus of opleiding en bij politieke activiteiten.

Fysiek sociaal contact als enige indicator zonder participatieverschillen tussen subgroepen
Fysiek sociaal contact is de enige indicator waarbij er tussen subgroepen geen significante participatieverschillen geobserveerd werden. De meeste participatieverschillen tussen subgroepen werden gevonden op het gebied van betaald werk; het volgen van een training, cursus of opleiding; en op het gebied van uitgaan, groepsactiviteiten of openbare voorzieningen. Hierbij spelen vooral opleidingsniveau, ernst van de beperking en leeftijd een rol: mensen met een lager opleidingsniveau en mensen met een ernstigere beperking participeren minder op deze domeinen. Mensen tussen de 40 en 64 jaar participeren minder in betaald werk dan jongere mensen. Bovendien nemen de oudste leeftijdsgroepen minder deel aan trainingen, cursussen of opleidingen, maar juist meer op het gebied van uitgaan, groepsactiviteiten en openbare voorzieningen.

Vooral participatieverschillen naar ernst van lichamelijke beperking
Kijkend naar de achtergrondkenmerken, zijn vooral participatieverschillen te zien tussen mensen met een verschillende ernst van een lichamelijke beperking. De participatie van mensen met een matige en ernstige lichamelijke beperking is op het merendeel van de indicatoren significant lager dan die van mensen met een lichte lichamelijke beperking. Alleen op de indicatoren fysiek sociaal contact en politieke participatie zijn geen significante participatieverschillen naar ernst van lichamelijke beperking aanwezig.

Hoewel minder prominent, speelt ook het opleidingsniveau van mensen een rol. Vooral onder mensen met een hoog opleidingsniveau is het aandeel dat participeert op meerdere indicatoren hoger dan onder mensen met een laag opleidingsniveau. Tussen verschillende leeftijdscategorieën zijn er ook meerdere participatieverschillen geobserveerd. Zo is het aandeel mensen dat betaald werk heeft (<65 jaar) aanzienlijk hoger onder mensen van 18-39 jaar dan mensen van 40-64 jaar. Door 65-plussers wordt minder vaak een training, cursus of opleiding gevolgd dan door mensen van 40-64 jaar. Daarentegen is de participatie onder 65-plussers hoger op het gebied van uitgaan, groepsactiviteiten en openbare voorzieningen dan onder mensen van 40-65 jaar. Verder speelt huishoudsamenstelling bij twee indicatoren een rol. Waar de participatie op het gebied van buitenshuis komen of bezoek aan natuur bij mensen uit eenpersoonshuishoudens significant lager is dan bij mensen uit meerpersoonshuishoudens, is dit voor huishoudelijke taken andersom. Verschillen naar geslacht zijn alleen aanwezig bij telefonisch, schriftelijk of digitaal contact, waarop de participatie onder mannen significant lager is dan onder vrouwen.

Tabel 3 Percentages en 95%-betrouwbaarheidsintervallen van participatie op 12 indicatoren door de totale groep mensen met een lichamelijke beperking en subgroepen binnen deze populatie in 2025

	Huishoudelijke taken	(Digitale) retail-voorzieningen	Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	Gebruik van vervoer [a]	Betaald werk (<65)	Vrijwilligers-werk	Training, cursus of opleiding	Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	Sporten en bewegen	Fysiek sociaal contact	Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	Politieke participatie
Totale groep	**72 (67-76)**	**97 (95-98)**	**91 (88-93)**	***92% (n=1.273)***	**50 (40-60)**	**21 (17-25)**	**12 (9-17)**	**48 (43-53)**	**65 (60-69)**	**63 (58-67)**	**90 (87-92)**	**10 (8-14)**
Geslacht												
Man	71 (65-77)	96 (94-98)	92 (88-95)	*96% (n=546)*	56 (43-69)	23 (18-28)	10 (7-15)	46 (39-52)	61 (54-67)	59 (53-65)	85* (80-89)	9 (6-13)
Vrouw (referentie)	72 (67-77)	98 (96-99)	90 (87-93)	*89% (n=727)*	45 (35-56)	20 (16-24)	14 (10-19)	49 (44-54)	67 (62-72)	65 (61-70)	92 (89-94)	11 (8-15)
Leeftijd												
18-39 jaar	60 (44-73)	97 (84-99)	87 (71-95)	*100% (n=44)*	74* (54-87)	15 7-29)	34 (20-52)	30 (18-47)	59 (41-75)	45 (30-61)	90 (73-96)	5 (2-12)
40-64 jaar (referentie)	75 (69-81)	98 (96-99)	91 (87-94)	*96% (n=333)*	43 (34-53)	22 (17-27)	22 (16-29)	38 (32-44)	65 (58-71)	63 (56-69)	92 (88-95)	10 (6-15)
65-74 jaar	77 (72-81)	97 (95-98)	91 (87-94)	*93% (n=436)*	-	25 (20-30)	9* (6-13)	51* (45-56)	67 (61-72)	69 (64-74)	90 (86-93)	12 (9-16)
≥ 75 jaar	68 (62-74)	96 (94-98)	91 (88-94)	*87% (n=460)*	-	20 (16-25)	5* (3-7)	64* (59-70)	65 (59-70)	64 (59-70)	86 (82-90)	13 (10-18)
Ernst van de beperking												
Licht (referentie)	84 (80-87)	99 (97-99)	96 (94-98)	*95% (n=594)*	68 (57-77)	26 (22-31)	15 (11-21)	55 (50-61)	74 (69-79)	66 (60-71)	91 (88-94)	11 (8-15)
Matig	67* (61-72)	96* (93-97)	85* (80-89)	*90% (n=522)*	40* (29-52)	19* (15-24)	10* (7-15)	43* (38-49)	61* (55-66)	61 (56-67)	91 (87-94)	10 (7-14)
Ernstig	29* (22-38)	86* (77-92)	60* (50-70)	*84% (n=149)*	17* (8-33)	11* (7-17)	10 (6-16)	34* (26-43)	38* (30-48)	56 (47-65)	78* (70-85)	10 (6-16)
Opleidingsniveau												
Laag (referentie)	71 (64-77)	97 (94-98)	90 (85-93)	83% *(n=256)*	37 (23-53)	16 (12-21)	7 (4-12)	41 (35-48)	59 (51-66)	67 (60-73)	87 (81-91)	5 (3-9)
Middelbaar	73 (68-77)	97 (95-98)	90 (87-93)	*94% (n=548)*	62* (52-71)	23 (19-27)	15* (12-20)	48 (42-53)	66 (61-71)	59 (53-64)	91 (88-93)	13* (10-17)

	Huishoudelijke taken	(Digitale) retail-voorzieningen	Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	Gebruik van vervoer [a]	Betaald werk (<65)	Vrijwilligers-werk	Training, cursus of opleiding	Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	Sporten en bewegen	Fysiek sociaal contact	Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	Politieke participatie
Hoog	73 (67-77)	98 (96-99)	94 (91-96)	*95% (n=444)*	64* (54-74)	36* (30-41)	34* (28-40)	65* (59-70)	76* (71-80)	59 (54-64)	94* (91-96)	34* (29-40)
Huishouden												
Eenpersoons	78* (72-83)	98 (96-99)	86* (81-91)	*88% (n=308)*	45 (31-59)	18 (14-24)	13 (9-19)	48 (42-55)	61 (54-68)	65 (59-71)	91 (87-94)	13 (9-18)
Meerpersoons (referentie)	68 (63-73)	97 (95-98)	93 (90-95)	*93% (n=958)*	52 (41-63)	22 (19-27)	12 (9-16)	48 (43-53)	67 (62-71)	62 (57-66)	89 (85-92)	9 (7-13)

* Significant verschil met de referentiegroep ($p < .01$).

[a] De cijfers in deze kolom betreffen steekproefpercentages van de respondenten op wie de vraag van toepassing was en die de betreffende vraag hebben beantwoord (*n*). Voor deze indicator was het toetsen van verschillen tussen subgroepen daarom niet mogelijk.

3.2 Vergelijkingen tussen meetjaren

Tabel 4 geeft een vergelijking van de participatie door de totale groep mensen met een lichamelijke beperking tussen 2022, 2023, 2024 en 2025 weer. Voor drie indicatoren zijn er significante participatieverschillen tussen jaren, namelijk voor het gebruik van vervoer, sporten en bewegen en politieke participatie. Het aandeel dat minimaal wekelijks gebruik maakt van vervoer, was in 2022 significant lager dan in 2024. Doordat in 2025 geen populatiecijfers berekend konden worden, zijn verschillen met dat jaar niet getoetst. Daarnaast deden significant meer mensen met een lichamelijke beperking (tenminste) wekelijks aan sport en bewegen in de jaren 2023, 2024 en 2025 vergeleken met 2022. Tot slot was de politieke participatie onder mensen met een lichamelijke beperking in zowel 2024 als 2025 significant lager dan in 2023.

Tabel 4 Vergelijking percentages en 95%-betrouwbaarheidsintervallen van participatie op 12 indicatoren door de totale groep mensen met een lichamelijke beperking in 2022, 2023, 2024 en 2025

	2022	2023	2024	2025	Verschil tussen jaren*
Huishoudelijke taken	71 (66-75)	71 (66-75)	70 (65-75)	72 (67-76)	N.v.t.
(Digitale) retailvoorzieningen	94 (91-96)	96 (94-97)	96 (94-97)	97 (95-98)	N.v.t.
Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	86 (83-89)	89 (85-92)	89 (85-91)	91 (88-93)	N.v.t.
Gebruik van vervoer	91 (87-93)	93 (90-95)	95 (93-97)	*92%[a] (n=1.273)*	2022 vs 2024 *Niet berekend t.o.v. 2025*
Betaald werk (<65)	43 (34-52)	46 (38-54)	38 (28-50)	50 (40-60)	N.v.t.
Vrijwilligerswerk	20 (16-24)	23 (20-27)	24 (20-28)	21 (17-25)	N.v.t.
Training, cursus of opleiding	8 (6-11)	10 (7-14)	10 (7-14)	12 (9-17)	N.v.t.
Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	44 (39-49)	47 (43-52)	49 (44-54)	48 (43-53)	N.v.t.
Sporten en bewegen	51 (46-56)	63 (59-68)	61 (56-66)	65 (60-69)	2022 vs 2023 2022 vs 2024 2022 vs 2025
Fysiek sociaal contact	61 (56-65)	61 (56-65)	63 (58-67)	63 (58-67)	N.v.t.
Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	88 (85-91)	88 (84-91)	87 (84-90)	90 (87-92)	N.v.t.
Politieke participatie	16 (12-20)	16 (13-20)	10 (7-13)	10 (8-14)	2023 vs 2024 2023 vs 2025

* Significant verschil tussen twee jaartallen ($p < .01$).

[a] Populatiecijfers konden niet betrouwbaar worden berekend. Dit betreft een steekproefpercentage.

4 Participatie van mensen met een verstandelijke beperking

Kernbevindingen

- In 2025 kwamen de meeste mensen met een verstandelijke beperking dagelijks buitenshuis en/of gingen ze tenminste wekelijks naar een park of de natuur in. Van alle gemeten indicatoren is de participatie hierop het hoogst. Daarentegen is de participatie het laagst bij deelname aan politieke activiteiten.
- Voor de helft van de indicatoren zijn er geen verschillen gevonden tussen subgroepen van mensen met een verstandelijke beperking in 2025.
- Ernst van de beperking speelde de grootste rol indien er sprake was van participatieverschillen tussen subgroepen. De participatie van mensen met een lichte verstandelijke beperking is hierbij bijna altijd hoger dan die van mensen met een matige verstandelijke beperking. Bij dagbesteding is dit juist andersom. Verder zijn er enkele participatieverschillen naar leeftijd en is er slechts één indicator waarop participatie verschilt tussen mannen en vrouwen.
- De participatie is op de meeste indicatoren niet veranderd in 2025. Alleen de participatie op de indicator sporten en bewegen lag hoger in 2025 ten opzichte van 2023 en 2022.

4.1 Totale participatie en verschillen tussen subgroepen

Om inzicht te krijgen in de participatie van mensen met een verstandelijke beperking, zijn 13 hoofdindicatoren onderzocht. Hierbij is gekeken naar de totale populatie en naar subgroepen op basis van geslacht, leeftijd en ernst van de beperking. Tabel 5 geeft voor 2025 weer welk deel van de totale populatie mensen met een lichte of matige verstandelijke beperking en subgroepen binnen deze doelgroep participeert op elk van de 13 indicatoren. De *-tekens in de tabel geven per indicator weer welke subgroepen significant verschillen ten opzichte van een referentiegroep.

Hoogste participatie op 'buitenshuis komen of bezoek aan natuur'
De participatie onder mensen met een verstandelijke beperking is het hoogst bij het buitenshuis komen of bezoek aan natuur (89%), gevolgd door gebruik van vervoer (83%). De politieke participatie is veruit het laagst (3%).

Geen verschillen tussen subgroepen op bijna de helft van de indicatoren
Het valt op dat op bijna de helft van de onderzochte indicatoren in 2025 de participatie niet significant verschilt tussen subgroepen. Zo zijn er geen significante participatieverschillen tussen subgroepen van mensen met een verstandelijke beperking op het gebied van buitenshuis komen of bezoek aan de natuur; het volgen van een training cursus of opleiding; uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening; contact (zowel fysiek als telefonisch, schriftelijk of digitaal contact); en politieke participatie.

Meest gevonden participatieverschillen naar ernst van verstandelijke beperking
Op indicatoren waarop wel significante participatieverschillen zijn in 2025, zijn de meeste verschillen te zien tussen mensen met een lichte en mensen met een matige verstandelijke beperking. Zo is de participatie van mensen met een matige verstandelijke beperking op de volgende domeinen lager

dan die van mensen met een lichte verstandelijke beperking: huishoudelijke taken, (digitale) retailvoorzieningen en het hebben van betaald werk. Een uitzondering op dit patroon is de dagbesteding, waar juist het aandeel mensen met een matige verstandelijke beperking dat hierop participeert relatief hoger is.

Verder zijn er enkele participatieverschillen tussen leeftijdsgroepen in 2025. Zo is het aandeel dat gebruik maakt van vervoer onder 65-plussers significant lager in vergelijking met de leeftijdsgroep van 40-64 jaar. Ook is de participatie onder mensen van 18-39 jaar hoger dan onder mensen van 40-64 jaar op de indicatoren vrijwilligerswerk en sporten en bewegen. Eén indicator verschilt significant naar geslacht. Bij sporten en bewegen ligt het aandeel vrouwen dat hierop participeert significant hoger dan bij mannen.

Tabel 5 Percentages en 95%-betrouwbaarheidsintervallen van participatie op 13 indicatoren door de totale groep mensen met een verstandelijke beperking en subgroepen binnen deze populatie in 2025

	Huishoudelijke taken	(Digitale) retail-voorzieningen	Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	Gebruik van vervoer	Betaald werk (<65)	Vrijwilligers-werk	Dag-besteding	Training, cursus of opleiding	Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	Sporten en bewegen	Fysiek sociaal contact	Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	Politieke participatie
Totale groep	**24 (18-33)**	**68 (60-76)**	**89 (83-93)**	**83 (73-89)**	**12 (7-20)**	**9 (5-15)**	**72 (64-79)**	**9 (5-15)**	**56 (48-64)**	**68 (59-76)**	**39 (31-47)**	**72 (63-80)**	**3 (1-8)**
Geslacht													
Man (referentie)	29 (19-41)	70 (58-80)	92 (85-96)	84 (72-91)	16 (8-31)	9 (5-16)	66 (53-77)	9 (4-17)	52 (41-63)	56 (44-68)	41 (30-53)	65 (53-76)	6 (2-18)
Vrouw	20 (12-31)	66 (55-76)	83 (73-90)	81 (68-90)	8 (3-16)	8 (3-19)	78 (68-86)	10 (5-20)	62 (51-72)	80* (69-87)	36 (26-48)	80 (69-87)	1 (0-7)
Leeftijd													
18-39 jaar	33 (21-48)	73 (60-83)	91 (81-96)	92 (79-97)	8 (3-21)	21* (11-35)	73 (58-84)	14 (7-27)	57 (42-70)	82* (69-91)	45 (31-59)	81 (68-90)	8 (2-23)
40-64 jaar (referentie)	20 (12-31)	65 (53-76)	88 (80-94)	80 (70-88)	16 (9-27)	5 (2-12)	77 (66-85)	8 (4-18)	55 (44-65)	60 (49-70)	38 (28-49)	68 (56-78)	1 (0-8)
≥ 65 jaar	19 (8-40)	63 (43-79)	82 (60-93)	41* (24-60)	-	4 (1-22)	50 (30-70)	3 (1-20)	60 (41-76)	42 (23-63)	27 (13-48)	56 (38-72)	3 (0-20)
Ernst van de beperking													
Licht (referentie)	36 (26-48)	80 (69-87)	91 (83-96)	85 (72-92)	25 (15-38)	10 (5-18)	60 (47-72)	9 (4-19)	55 (44-66)	66 (52-77)	46 (34-57)	79 (68-87)	4 (1-16)
Matig	12* (7-21)	47* (36-57)	85 (74-91)	79 (68-86)	3* (1-10)	7 (3-16)	85* (77-91)	9 (4-17)	58 (48-68)	71 (61-80)	29 (21-40)	60 (49-70)	2 (0-6)

* Significant verschil met de referentiegroep ($p < .01$).

4.2 Vergelijkingen tussen meetjaren

Tabel 6 geeft een vergelijking van de participatie op 13 indicatoren door de totale groep mensen met een verstandelijke beperking tussen 2022, 2023, 2024 en 2025 weer. De participatie op de indicator huishoudelijke taken was in 2024 significant lager dan in 2023. Daarnaast was in 2025 het aandeel mensen met een verstandelijke beperking dat tenminste wekelijks aan sporten en bewegen deed significant hoger dan in 2022 en 2023. Verschillen tussen de jaren bij andere indicatoren waren niet significant.

Tabel 6 Vergelijking percentages en 95%-betrouwbaarheidsintervallen van participatie op 13 indicatoren door de totale groep mensen met een verstandelijke beperking in 2022, 2023, 2024 en 2025

	2022	2023	2024	2025	Verschil tussen jaren *
Huishoudelijke taken	23 (17-31)	31 (24-39)	19 (13-28)	24 (18-33)	2023 vs 2024
(Digitale) retailvoorzieningen	66 (58-73)	66 (57-73)	68 (60-76)	68 (60-76)	N.v.t.
Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	91 (85-94)	87 (80-91)	89 (82-93)	89 (83-93)	N.v.t.
Gebruik van vervoer	79 (71-85)	79 (72-85)	75 (66-82)	83 (73-89)	N.v.t.
Betaald werk <65 jaar	13 (8-20)	14 (9-22)	9 (4-19)	12 (7-20)	N.v.t.
Vrijwilligerswerk	9 (6-15)	11 (6-17)	9 (5-15)	9 (5-15)	N.v.t.
Dagbesteding	71 (64-78)	71 (63-78)	72 (64-79)	72 (64-79)	N.v.t.
Training, cursus of opleiding	*10%* [a] *(n=202)*	8 (5-14)	9 (5-15)	9 (5-15)	N.v.t. *Niet berekend t.o.v. 2022*
Training, cursus of opleiding <65 jaar	10 (6-17)	10 (6-16)	12 (7-19)	11 (7-18)	N.v.t.
Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	53 (45-60)	47 (39-55)	58 (50-66)	56 (48-64)	N.v.t.
Sporten en bewegen	52 (44-59)	56 (47-64)	56 (48-64)	68 (59-76)	2022 vs 2025 2023 vs 2025
Fysiek sociaal contact	33 (26-41)	32 (25- 40)	38 (30-46)	39 (31-47)	N.v.t.
Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	67 (59-74)	64 (55-72)	63 (55-71)	72 (63-80)	N.v.t.
Politieke participatie	3 (1-8)	*3%* [a] *(n=185)*	3 (1-9)	3 (1-8)	N.v.t. *Niet berekend t.o.v. 2023*

* Significant verschil tussen twee jaartallen ($p < .01$).
[a] Populatiecijfers konden niet betrouwbaar worden berekend. Dit betreft een steekproefpercentage.

5 Participatie van de algemene bevolking

Kernbevindingen

- In de algemene bevolking maakte vrijwel iedereen tenminste wekelijks gebruik van (digitale) retailvoorzieningen in 2025. Participatie hierop was het hoogst van alle gemeten indicatoren. De politieke participatie was het laagst van alle indicatoren.
- Alleen bij de indicator buitenshuis komen of bezoek aan natuur zijn er geen participatieverschillen gevonden tussen subgroepen van mensen uit de algemene bevolking in 2025.
- Vooral mensen met verschillende opleidingsniveaus en van verschillende leeftijden verschillen van elkaar in hun participatie in 2025. Door mensen met een middelbaar opleidingsniveau wordt op meerdere domeinen meer geparticipeerd dan door mensen met een lager opleidingsniveau. Mensen met een hoger opleidingsniveau participeren op meerdere domeinen meer dan mensen met een middelbaar opleidingsniveau. Fysiek sociaal contact is daarbij de enige uitzondering. Ook tussen leeftijdsgroepen zijn op de helft van de indicatoren participatieverschillen aanwezig, waarbij er geen eenduidig beeld is. Verder zijn er enkele participatieverschillen te zien naar geslacht en huishoudsamenstelling.
- Er is één indicator waarvoor de participatie in 2025 veranderd is ten opzichte van eerdere jaren: het aandeel mensen in de algemene bevolking dat vrijwilligerswerk heeft is in 2025 hoger dan in 2022.

5.1 Totale participatie en verschillen tussen subgroepen

Om de participatie van mensen met een beperking in de Nederlandse context te plaatsen, zijn 12 hoofdindicatoren onderzocht binnen de algemene bevolking. Hierbij is gekeken naar de totale populatie en naar subgroepen op basis van geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en huishoudsamenstelling. Tabel 7 geeft voor 2025 weer welk deel van de algemene bevolking en subgroepen binnen de algemene bevolking participeert op elk van de 12 indicatoren. De *-tekens in de tabel geven per indicator weer welke subgroepen significant verschillen ten opzichte van een referentiegroep. Voor het gebruik van vervoer konden geen populatiecijfers berekend worden en zijn steekproef-percentages weergegeven. Voor deze indicator konden daardoor geen verschillen tussen subgroepen worden getoetst.

Participatie het hoogst op gebruik van (digitale) retailvoorzieningen
De participatie is het hoogst bij het gebruik van (digitale) retailvoorzieningen (98%), gevolgd door buitenshuis komen of bezoek aan natuur; en telefonisch, schriftelijk of digitaal contact. Het merendeel van de algemene bevolking participeert op deze domeinen. De participatie van vervoer is ook hoog, maar dit percentage is ongewogen omdat het populatiecijfer niet kon worden berekend (steekproefpercentage van 94%, *n*=1.115). De politieke participatie is veruit het laagst (19%).

Vooral participatieverschillen naar opleidingsniveau en leeftijd
Buitenshuis komen of bezoek aan natuur is de enige indicator in 2025 waarop subgroepen niet significant verschillen in hun participatie. Voor meer dan de helft van de indicatoren zijn significante participatieverschillen te zien tussen mensen met verschillende opleidingsniveaus. De participatie onder mensen met een laag opleidingsniveau is op meerdere domeinen aanzienlijk lager dan onder met een middelbaar opleidingsniveau. Ook is de participatie van mensen met een hoog opleidingsniveau op meerdere domeinen hoger vergeleken met mensen met een middelbaar opleidingsniveau. Een uitzondering op dit patroon is fysiek sociaal contact, waarbij het aandeel mensen met een hoog opleidingsniveau dat hierop participeert juist significant lager is dan het aandeel mensen met een middelbaar opleidingsniveau.

Ook tussen leeftijdsgroepen zijn op de helft van de indicatoren significante participatieverschillen aanwezig. Zo hebben mensen uit de leeftijdsgroep van 18-39 significant vaker betaald werk dan mensen van 40-64 jaar. Vergeleken met de groep van 40-64 jaar is de participatie van 65-plussers significant hoger op het gebied van fysiek sociaal contact en lager wanneer gekeken wordt naar het volgen van trainingen, cursussen of opleidingen. Onder de 75-plussers is de participatie lager dan onder mensen van 40-64 jaar op het gebied van huishoudelijke taken. Daarentegen wordt door meer 75-plussers geparticipeerd op het gebied van uitgaan, groepsactiviteiten en in openbare voorzieningen dan door mensen van 40-64 jaar. Ook vrijwilligerswerk wordt door een kleiner aandeel mensen van 40-64 jaar gedaan dan in de leeftijdsgroep erboven.

Ook enkele participatieverschillen naar geslacht en huishoudsamenstelling
Bij twee indicatoren zijn significante participatieverschillen naar geslacht te zien in 2025. De participatie op de indicator betaald werk is significant hoger voor mannen ten opzichte van vrouwen, voor de indicator telefonisch, schriftelijk of digitaal contact is dit andersom. Ook voor huishoudsamenstelling zijn bij twee indicatoren significante verschillen te zien. Mensen in een eenpersoonshuishouden hebben minder vaak betaald werk en het aandeel van hen dat een training, cursus of opleiding volgt is eveneens lager dan onder mensen in een meerpersoonshuishouden.

Tabel 7 . Percentages en 95%-betrouwbaarheidsintervallen van participatie op 12 indicatoren door de totale algemene bevolking en subgroepen binnen deze populatie in 2025

	Huishoudelijke taken	(Digitale) retail-voorzieningen	Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	Gebruik van vervoer [a]	Betaald werk (<65)	Vrijwilligers-werk	Training, cursus of opleiding	Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	Sporten en bewegen	Fysiek sociaal contact	Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	Politieke participatie
Totale groep	**89 (86-92)**	**98 (96-98)**	**95 (92-96)**	**94% *(n=1.115)***	**90 (85-94)**	**38 (34-43)**	**36 (31-41)**	**52 (48-57)**	**72 (68-76)**	**56 (51-60)**	**92 (88-94)**	**19 (15-23)**
Geslacht												
Man	89 (85-92)	97 (94-98)	96 (94-98)	94% *n*=533	93* (88-96)	35 (30-41)	32 (26-39)	49 (43-55)	70 (64-75)	53 (47-58)	89* (85-92)	19 (15-24)
Vrouw (referentie)	89 (85-92)	98 (96-99)	93 (89-96)	93% *n*=582	87 (80-92)	41 (36-46)	40 (33-46)	56 (50-61)	74 (69-79)	58 (53-64)	94 (91-96)	19 (15-24)
Leeftijd												
18-39 jaar	94 (87-97)	96 (88-99)	97 (91-99)	99% *n*=215	97* (92-99)	35 (26-45)	55 (43-65)	52 (42-62)	71 (61-80)	53 (43-62)	96 (88-98)	18 (12-26)
40-64 jaar (referentie)	89 (85-91)	98 (97-99)	95 (92-96)	97% *n*=540	78 (73-82)	34 (30-39)	45 (40-50)	46 (42-51)	73 (68-77)	51 (46-56)	90 (86-92)	19 (15-24)
65-74 jaar	81 (72-87)	98 (93-99)	91 (83-95)	96% *n*=111	-	58* (48-67)	10* (6-16)	57 (48-66)	77 (67-84)	68* (58-76)	90 (83-94)	19 (13-27)
≥ 75 jaar	80* (75-85)	97 (94-99)	91 (87-94)	83% *n*=249	-	38 (31-44)	9* (6-14)	67* (61-72)	64 (58-70)	65* (58-70)	83 (78-88)	21 (16-27)
Opleidingsniveau												
Laag	89 (81-94)	91* (80-96)	94 (88-97)	83% *n*=99	87 (73-94)	30 (21-41)	16* (9-27)	44 (34-55)	57* (46-67)	59 (48-69)	88 (80-94)	7* (3-14)
Middelbaar (referentie)	89 (85-92)	98 (96-99)	93 (89-96)	93% *n*=438	87 (80-92)	38 (33-44)	38 (32-44)	50 (45-56)	72 (66-77)	59 (53-64)	92 (88-95)	18 (14-23)
Hoog	90 (87-93)	99 (97-99)	97 (95-98)	97% *n*=544	95* (91-97)	43 (38-48)	51* (45-56)	60* (55-65)	80* (76-84)	49* (44-54)	93 (90-96)	35* (30-40)
Huishouden												
Eenpersoons	91 (86-94)	98 (95-99)	92 (87-95)	86% *n*=259	80* (69-88)	32 (26-39)	27* (21-35)	47 (40-54)	67 (60-74)	57 (50-64)	90 (85-94)	20 (15-26)
Meerpersoons (referentie)	89 (85-92)	97 (95-98)	96 (94-97)	96% *n*=726	94 (90-96)	41 (37-46)	41 (35-47)	55 (50-59)	74 (70-78)	55 (50-59)	93 (89-95)	19 (15-23)

* Significant verschil met de referentiegroep ($p < .01$).

a De cijfers in deze kolom betreffen steekproefpercentages (n). Het toetsen van verschillen tussen subgroepen was niet mogelijk.

5.2 Vergelijkingen tussen meetjaren

Tabel 8 geeft een vergelijking van de participatie op 12 indicatoren door de totale algemene bevolking tussen 2022, 2023, 2024 en 2025 weer. Voor de meerderheid van de indicatoren zijn geen significante verschillen tussen meetjaren geobserveerd. Wel zijn er significante verschillen voor de indicatoren vrijwilligerswerk en telefonisch, schriftelijk of digitaal contact. In 2022 had een significant groter aandeel van de algemene bevolking (tenminste) wekelijks telefonisch, schriftelijk of digitaal contact dan in 2023 en in 2024. Verder had een significant groter aandeel van de algemene bevolking ten opzichte van 2022 vrijwilligerswerk in 2025.

Tabel 8 Vergelijking percentages en 95%-betrouwbaarheidsintervallen van participatie op 12 indicatoren door de totale algemene bevolking in 2022, 2023, 2024 en 2025

	2022	2023	2024	2025	Verschil tussen jaren *
Huishoudelijke taken	86 (83-89)	86 (83-89)	86 (83-89)	89 (86-92)	N.v.t.
(Digitale) retailvoorzieningen	98 (97-99)	98 (96-99)	98 (96-99)	98 (96-98)	N.v.t.
Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	95 (93-97)	94 (92-96)	95 (92-97)	95 (92-96)	N.v.t.
Gebruik van vervoer	97 (96-99)	97 (95-98)	97 (94-98)	*94%* [a] *(n=1.115)*	N.v.t. *Niet berekend t.o.v. 2025*
Betaald werk (<65)	86 (81-89)	86 (81-90)	87 (81-92)	90 (85-94)	N.v.t.
Vrijwilligerswerk	30 (26-34)	34 (30-38)	36 (32-41)	38 (34-43)	2022 vs 2025
Training, cursus of opleiding	37 (32-42)	36 (31-41)	37 (32-43)	36 (31-41)	N.v.t.
Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	55 (50-59)	51 (47-55)	55 (51-60)	52 (48-57)	N.v.t.
Sporten en bewegen	65 (61-69)	66 (62-70)	71 (67-75)	72 (68-76)	N.v.t.
Fysiek sociaal contact	58 (54-62)	55 (51-59)	54 (49-58)	56 (51-60)	N.v.t.
Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	95 (91-97)	88 (85-91)	89 (85-91)	92 (88-94)	2022 vs 2023 2022 vs 2024
Politieke participatie	24 (20-28)	23 (19-27)	19 (16-23)	19 (15-23)	N.v.t.

* Significant verschil tussen twee jaartallen ($p < .01$).

[a] Populatiecijfers konden niet betrouwbaar worden berekend. Dit betreft een steekproefpercentage.

Bijlage A Participatie door de verschillende doelgroepen op subindicatoren

In hoofdstuk 1 is toegelicht welke indicatoren zijn gebruikt om participatie vast te stellen. In Tabel 1 zijn deze indicatoren omschreven. Dit zijn de zogenoemde hoofdindicatoren die voor elk van de doelgroepen in de voorgaande hoofdstukken zijn gerapporteerd. Sommige indicatoren bestaan uit de meting van één enkele vraag of onderwerp; zo is de indicator 'vrijwilligerswerk' gemeten aan de hand van één vraag in de vragenlijsten en bestaat de indicator 'doen van huishoudelijke taken' uit het aantal huishoudelijke taken dat iemand zelf kan doen. Andere indicatoren zijn samengesteld uit metingen van twee of meer onderdelen. In Tabel A1 wordt omschreven in welke subindicatoren de samengestelde hoofdindicatoren zijn uitgesplitst. In Tabel A2 presenteren we de uitkomsten voor elk van de drie groepen – mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking en mensen in de algemene bevolking – op deze subindicatoren.

Tabel A1 Toelichting op subindicatoren van participatie, per (hoofd)indicator [a]

Indicator	Subindicator	Inhoudelijke toelichting
(Digitale) retailvoorzieningen	Gebruik van retailvoorzieningen in de buurt	Gebruikt minimaal één van de volgende voorzieningen (tenminste) wekelijks: supermarkt of de markt, andere winkels, of bank of pinautomaat (geld opnemen).
	Gebruik van digitale retailvoorzieningen	Gebruikt minimaal één van de volgende voorzieningen (tenminste) wekelijks: online supermarkt of bezorgservice, andere online winkels, of internetbankieren via website of app.
Buitenshuis komen of bezoek aan natuur	Buitenshuis komen	Komt (tenminste) dagelijks buitenshuis.
	Bezoek aan park of natuur	Gaat (tenminste) wekelijks naar park of natuur (bos, strand).
Gebruik van vervoer	Gebruik van individueel vervoer	Gebruikt minimaal één van de volgende individuele vervoersmiddelen (tenminste) wekelijks: taxi, auto of motor, scooter of brommer, (elektrische) fiets, of scootmobiel.
	Gebruik van openbaar vervoer	Gebruikt (tenminste) wekelijks openbaar vervoer, zoals bus, trein, metro of tram.
	Gebruik van speciaal vervoer	Gebruikt (tenminste) wekelijks speciaal vervoer, zoals de Wmo-deeltaxi, Regiotaxi of Valys. *Voor mensen met een verstandelijke beperking is aanvullend gevraagd naar speciaal vervoer van de instelling of wooncentrum.*
Training, cursus of opleiding	Volgen van opleiding of werkgerelateerde cursus of training	Heeft in de afgelopen 12 maanden een opleiding, training of cursus voor werk of loopbaan gevolgd. *Voor mensen met een verstandelijke beperking is gevraagd naar basisonderwijs of vervolgonderwijs en een werkgerelateerde cursus of training.*
	Volgen van opleiding of cursus voor algemene ontwikkeling	Heeft in de afgelopen 12 maanden een opleiding of cursus gevolgd voor persoonlijke of algemene ontwikkeling (bijvoorbeeld een kook- of taalcursus of muziekles).

Indicator	Subindicator	Inhoudelijke toelichting
		Voor mensen met een verstandelijke beperking is gevraagd naar een cursus voor plezier (bijvoorbeeld muziekles) en een cursus om de zelfstandigheid te bevorderen.
Uitgaan, groepsactiviteit of openbare voorziening	Bezoeken van uitgaansgelegenheid	Bezoekt minimaal twee van de volgende uitgaansgelegenheden (tenminste) maandelijks: restaurant, café of discotheek, attractie (zoals de dierentuin of een pretpark), een culture voorstelling (zoals een toneel- of dansvoorstelling of een concert), bioscoop, museum of tentoonstelling, of een sportwedstrijd (als toeschouwer).
	Deelname aan verenigings- en groepsactiviteiten	Bezoekt minimaal één van de volgende verenigings- en groepsactiviteiten (tenminste) maandelijks: georganiseerde activiteiten van een vereniging (zoals zang-, muziek-, of toneelvereniging), religieuze bijeenkomst (bijvoorbeeld kerk- of moskeebezoek), of een club of groepsbijeenkomst.
	Gebruik van openbare voorzieningen	Gebruikt minimaal één van de volgende openbare voorzieningen (tenminste) maandelijks: bibliotheek of buurthuis.
Telefonisch, schriftelijk of digitaal contact	Telefonisch contact	Heeft (tenminste) wekelijks contact met familie, vrienden, goede kennissen of buurtgenoten door te (video)bellen.
	Schriftelijk of digitaal contact	Heeft (tenminste) wekelijks schriftelijk contact (zoals via e-mail, WhatsApp, sms of brief) of digitaal contact (zoals via sociale media, een internetforum of online gamen) met familie, vrienden, goede kennissen of buurtgenoten.
Politieke participatie	Deelname aan institutionele politiek	Heeft in de afgelopen 12 maanden minimaal één van onderstaande acties uitgevoerd om beleid te verbeteren of iets op de politieke agenda te krijgen: deelnemen aan een debat of inspraakavond, contact opnemen met een politicus of politieke partij, of actief lidmaatschap van een politieke organisatie (zoals politieke partij of belangenbehartiger).
	Deelname aan activistische politiek	Heeft in de afgelopen 12 maanden minimaal één van onderstaande acties uitgevoerd om beleid te verbeteren of iets op de politieke agenda te krijgen: organiseren of tekenen van (online) petities, een brief naar een krant of tijdschrift sturen, of deelname aan stakingen of demonstraties.

[a] De indicatoren die uit de meting van één enkel onderwerp bestaan, zijn in deze tabel niet weergegeven.

Tabel A2 Percentages en betrouwbaarheidsintervallen van participatie op 16 subindicatoren door mensen met een lichamelijke beperking, verstandelijke beperking, en de algemene bevolking in 2025

Subindicator	Lichamelijke beperking	Verstandelijke beperking	Algemene bevolking
Gebruik van retailvoorzieningen in de buurt	92 (89-94)	66 (58-74)	92 (89-95)
Gebruik van digitale retailvoorzieningen	65 (60-70)	7 (4-13)	71 (67-75)
Buitenshuis komen	90 (87-93)	91 (85-95)	94 (92-96)
Bezoek aan parken of natuur	25 (21-29)	14 (9-21)	34 (30-38)
Gebruik van individueel vervoer	93 (90-95)	54 (44-63)	96 (94-98)
Gebruik van openbaar vervoer	5 (3-8)	11 (7-18)	10 (7-13)
Gebruik van speciaal vervoer	3 (1-6)	53 (43-62)	4 (2-10)
Volgen van opleiding of werkgerelateerde cursus of training	6 (4-10)	*7%* [a] *(n=176)*	25 (20-31)
Volgen van opleiding of cursus voor algemene ontwikkeling	5 (3-8)	3 (1-8)	10 (8-14)
Bezoeken van uitgaansgelegenheid	11 (9-15)	7 (4-12)	15 (12-19)
Deelname aan verenigings- en groepsactiviteiten	30 (26-34)	46 (38-54)	31 (27-36)
Gebruik van openbare voorzieningen	21 (18-25)	16 (11-24)	23 (19-27)
Telefonisch contact	58 (54-63)	59 (51-67)	49 (44-53)
Digitaal of schriftelijk contact	86 (82-89)	47 (37-57)	89 (86-92)
Deelname aan institutionele politiek	4 (2-6)	3 (1-8)	8 (6-11)
Deelname aan activistische politiek	7 (4-10)	*2%* [a] *(n=162)*	13 (10-17)

[a] Populatiecijfers konden niet betrouwbaar berekend worden. Dit betreft een steekproefpercentage.